

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2019-921

27.11.2019

SpareBank 1 Skadeforsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Erstatningsoppgjør etter lynnedslag – utskifting av elektronisk utstyr pga. brannfare – redningskostnader? – fal. § 6-4.

Lynet slo ned ved sikredes bolighus, og en rekke elektroniske gjenstander ble skadet. Selskapet anså skaden som dekningsmessig og sendte et erstatningstilbud til sikrede på de gjenstander som det var påvist skade på. Sikrede godtok ikke tilbudet og innhentet to faguttalelser fra A og B, som begge anbefalte å skifte ut all elektronikk for å forhindre senskader og brann. Selskapet fastholdt sitt tidligere tilbud og anførte at det på nåværende tidspunkt ikke var påvist noen skader på gjenstandene som ble anbefalt utskiftet. Spørsmål om utskiftingen evt. kan dekkes som redningskostnader. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde krav på ytterligere erstatning.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 94 977

Saksfremstilling

Saken gjelder klage på erstatningsoppgjør etter skade på elektroniske gjenstander etter lynnedslag.

Lynet slo ned rett ved sikredes bolighus den 17.8.18 og førte til at flere elektroniske gjenstander i boligen ble skadet. I skaderapporten fra skadesaneringsfirma S. fremgikk følgende:

Lynet har forårsaket en rekke skader på det elektriske anlegget og tilkoblede enheter. Dette huset har i tillegg installert en rekke smarthusfunksjoner, med elektroniske/elektriske installasjoner lagt over gjennomsnittet.

Eller er huset fullt av elektronikk og data som ft mener er defekt..

Under midtveis i befaring blir dette så omfattende at vi mener at skadelidte må liste opp det utstyret som de mener er defekt på grunn av lynet. Listen vil bli sendt til prosjektleder som vidreformidler dette til SP1.

Ft mener også at det som ikke har vært koblet direkte til strøm under lynnedslaget også er defekt. (...)

S har mottatt liste av ft om hva de mener er ødelagt/defekt. S har sett på listen og ser seg veldig undrende på listens helhet.

Etter anbefaling fra S menes det at det må settes inn en ekstern takstmann da omfanget er så omfattende samt spesiell.

Partene avtalte at S. skulle foreta en ny befaring og lage en oversikt over hva som fungerte, hva som var skadet og hva som måtte undersøkes ytterligere. S. sendte en oversikt til selskapet på e-post den 27.9.18. I e-posten fremgikk at en rekke gjenstander ble anbefalt kondemnert. Det var på daværende tidspunkt ikke foretatt noen verdivurdering. Videre opplyste S. om at sikrede hadde flere gjenstander som var defekte på grunn av lynnedslaget, enn det som fremgikk av listen.

Selskapet ba sikrede om å fastsette alder på en rekke opplistede gjenstander. Sikrede visste ikke alderen på noen av de aktuelle gjenstandene.

Selskapet skrev i e-post av 8.10.18 at kjøkkenmaskin og telefoner måtte tas med til en reparatør som uttalte seg skriftlig om skadeårsaken, om reparasjon lot seg gjøre og evt. hva det ville koste. Selskapet informerte også om at dersom noen gjenstander i fremtiden skulle slutte å virke, så kunne sikrede benytte samme fremgangsmåte for å dokumentere kravet.

Selskapet sendte et oppgjør til sikrede på kr 36 739 den 8.10.18.

Sikrede klaget på oppgjøret den 29.10.18. Av klagen fremgikk blant annet følgende:

Det er flere feil ved oppgjøret. Sparebank1 Forsikring bes således om å foreta en ny gjennomgang av saken.
(...)

I det videre er det mye elektronikk som ikke er tatt med i listen. Det er min forståelse at det kun er gjort vurdering på noe av den elektronikken som takstselskapet (S) tok med seg. Dette blir imidlertid feil, da det kan oppstå senskader i mye elektronikk som følge av overspenning.

Vedlagt klagen lå to faguttalelser fra hhv. A og B, med anbefaling om å skifte ut all elektronikk.

I uttalelsen fra A fremgikk:

(...) Og når det har vært et kraftig lynnedslag som har ødelagt så mange elektroniske gjenstander, så er det også lurt for å være på den sikre siden, å bytte ut de gjenværende elektroniske gjenstandene som fremdeles virker fordi man vet ikke om lynet kan ha årsaket noe i de også. (...)

I uttalelsen fra B fremgikk:

På generelt grunnlag kan jeg si at etter et direkte lynnedslag, er det viktig å få inn en installatør så fort som mulig. Anlegget vil høyest sannsynlig være svekket, og det vil kunne oppstå brann i installasjonen på bakgrunn av svekket isolasjon, ødelagte komponenter mv.

Installatøren vil kunne gå gjennom og utbedre det elektriske anlegget, slik at det ikke vil være til fare for Dere. Han vil da utføre målinger og inspeksjon i anlegget for å avdekke feil.

Elektronisk utstyr som er tilkoblet under en overspenning vil få en kraftig påkjenning, selv om utstyret tilsynelatende fungerer som normalt, kan levetiden være forkortet. Utstyret kan være skadet uten at det synes på utsiden. En isolasjonssvikt eller komponentsvikt i et utstyr kan føre til en brann.

Selskapet vurderte saken på nytt og foretok ytterligere utbetaling for å rette opp feil i oppgjøret, men anførte at sikredes påstand om at det kunne oppstå senskader på elektronikk ikke var relevant fordi det på nåværende tidspunkt ikke var påvist noen skader på gjenstandene. Selskapet informerte også om at dersom det skulle oppstå skader innen rimelig tid i etterkant av lynnedslaget, så måtte sikrede fremlegge rapport fra elektriker vedr. skadeårsaken.

Selskapet poengterte at dersom sikrede ønsket ytterligere erstatning, så måtte det fremlegges en liste over hva som var skadet, med rapport slik selskapet tidligere har nevnt, samt alder på gjenstanden og pris på tilsvarende eller vesentlig tilsvarende produkt.

Saken ble klaget inn for Finansklagenemnda den 9.4.19. Sekretariatet tilskrev i første omgang selskapet og ba om en avklaring av faktum knyttet til en rekke anførsler i sikredes klage. På bakgrunn av sekretariatets brev besluttet selskapet å erstatte ytterligere kr 4 569.

Sikrede godtok ikke selskapets ytterligere oppgjør som en endelig løsning.

Sikrede anfører at selskapets erstatningsoppgjør er satt for lavt. A og B har uttalt at elektronikken bør byttes ut. Dokumentasjonen fra A og B er tilstrekkelig for å bevise at levetiden på de aktuelle gjenstandene er forkortet, eller at det kan oppstå senskader. Både forkortet levetid og senskader er en negativ fysisk påvirkning av forsikrede gjenstand. Ved lynnedslag må begrepet "skade" omfatte en anbefaling av utskiftning for å unngå senskader og eventuell brannfare.

Dersom skaden senere materialiserer seg i form av senskade eller forkortet levetid, kan det økonomiske tapet være langt større enn utskiftningskostnaden. Dersom anbefaling om utskiftning ikke kvalifiserer som "skade" på elektroniske gjenstander kommer sikrede i en uheldig situasjon; Sikrede må da betale utskiftning av alle de elektroniske gjenstandene som kan bli rammet av senskader og eventuelt utgjøre en brannfare, og inntil det er gjort vil sikrede få avkortning i eventuell erstatningsutbetaling på grunn av overtredelse av sikkerhetsforskrift.

Dersom det ikke foreligger en "skade", må utskiftingen dekkes som en redningskostnad, jf. fal. § 6-4 og fal. § 4-10, hvor det fremgår at sikrede skal gjøre det som med rimelighet kan ventes av ham for å avverge eller begrense tapet dersom det er overhengende fare for at et forsikringstilfelle vil inntreffe eller har inntruffet.

Selskapet avviser ytterligere ansvar og anfører at erstatningsoppgjøret er korrekt. Sikrede har bevisbyrden for sitt krav og må dokumentere at de aktuelle gjenstandene har blitt utsatt for en skade som er omfattet av forsikringen. Selskapet har utbetalt erstatning for de skader som er dokumentert. Dette er ikke dokumentert at det foreligger ytterligere skader. Forsikringen omfatter ikke skader som muligens kan inntreffe i fremtiden. Dersom sikrede oppdager flere skader på tingene sine som han mener kan knyttes til lynnedslaget, kan han ta med tingen til en reparatør og be om en rapport vedr. skadeårsaken, samt om det er mulig å reparere tingen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på ytterligere erstatning.

Sikredes forsikring omfatter skade på innbo som skyldes "lynnedslag og annet elektrisk fenomen". I denne saken er det dokumentert at enkelte av gjenstandene er skadet som følge av lynnedslag. Sikrede krever i tillegg dekket utskiftning av elektroniske gjenstander som foreløpig ikke er skadet, men som er anbefalt skiftet ut for å unngå senskader og evt. brannfare.

Forsikringen omfatter "skade på innbo". Med begrepet "skade" menes "negativ fysisk påvirkning" på den forsikrede gjenstand, jfr. FinKN-2014-224. I dette tilfellet har ikke sikrede dokumentert at det har oppstått skade som følge av lynnedslag på de gjenstandene klagen gjelder. Ifølge taksten er det en viss risiko for senskader. En risiko for skade er ikke tilstrekkelig til at det kan sies å foreligge skade. Selskapet er derfor ikke ansvarlig for utskifting av de aktuelle elektroniske gjenstandene etter vilkårene.

Spørsmålet er så om sikrede har krav på dekning etter reglene om redningskostnader ifølge forsikringsavtaleloven § 6-4, jf. § 4-10. Ifølge fal. § 4-10 forutsetter dekning for redningskostnader at det er "overhengende fare for at et forsikringstilfelle vil inntreffe" eller at et forsikringstilfelle er "inntruffet". I dette tilfellet er det inntruffet et forsikringstilfellet, og da angir ordlyden ikke noe farekrav. Hensikten med tiltaket må imidlertid ifølge § 6-4 være å unnta et tap som er omfattet av forsikringen, og det betyr at det må være en risiko for skade, jf. Bull, Forsikringsrett 2008 s. 477. I de aktuelle uttalelsene heter det:

(...) Og når det har vært et kraftig lynnedslag som har ødelagt så mange elektroniske gjenstander, så er det også lurt for å være på den sikre siden, å bytte ut de gjenværende elektroniske gjenstandene som fremdeles virker fordi man vet ikke om lynet kan ha årsaket noe i de også. (...)

...

På generelt grunnlag kan jeg si at etter et direkte lynnedslag, er det viktig å få inn en installatør så fort som mulig. Anlegget vil høyst sannsynlig være svekket, og det vil kunne oppstå brann i installasjonen på bakgrunn av svekket isolasjon, ødelagte komponenter mv.

Installatøren vil kunne gå gjennom og utbedre det elektriske anlegget, slik at det ikke vil være til fare for Dere. Han vil da utføre målinger og inspeksjon i anlegget for å avdekke feil.

Elektronisk utstyr som er tilkoblet under en overspenning vil få en kraftig påkjenning, selv om utstyret tilsynelatende fungerer som normalt, kan levetiden være forkortet. Utstyret kan være skadet uten at det synes på utsiden. En isolasjonssvikt eller komponentsvikt i et utstyr kan føre til en brann.

Nemnda kan ikke se at disse uttalelsene gir uttrykk for en konkret skaderisiko. Den ene uttalelsen anbefaler å skifte ut "for å være på den sikre siden" fordi "man vet ikke om lynet kan ha årsaket noe i de også". Det fremgår ikke her at det dreier seg om risiko for nye skader, men risiko for at skader har inntruffet. Den andre uttalelsen snakker om risiko for brann "på generelt grunnlag". Dette er ikke tilstrekkelig til at utskiftning kvalifiserer som et redningstiltak.

Sikrede har derfor ikke krav på erstatning etter disse reglene.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Lars Enger Barnholdt (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).